

Aarhus byråds journalsager (J. Nr. 232-1908)

Originalt emne

Aviser

Aviser/Aviser i Almindelighed

Rets- og Politivæsen

Rets- og Politivæsen/Politivæsen

Rets- og Politivæsen/Retssager, Domme og Bøder

Indholdsfortegnelse

- 1) [Byrådsmødet den 16. juli 1908](#)
- 2) [Byrådsmødet den 27. juli 1908](#)
- 3) [Byrådsmødet den 17. december 1908](#)

Uddrag fra byrådsmødet den 16. juli 1908 - side 25

[Til første side](#)

[Klik her for at åbne den oprindelige kilde](#)

(J. Nr. 232-1908)

Forespørgsel angaaende Offentliggørelse i "Jyllandspostens af Dokumenter vedrørende Møller Weis's Tilbud om Afstaaelse af Møllens Grund.

Harald Jensen udtalte, at Dokumenterne angaaende Sagen om Møller Weis's saakaldte Gave, der nu var gaaet i Udvalg, havde forvildet sig ud i Byen paa en Maade, der burde undersøges og paatales. Han skulde ikke bebrejde de paagældende Blade noget, men syntes, at Raadets Medlemmer maatte være interesseret i at vide, hvorledes Dokumenter, der var overladt til et Udvalg, kunde findes ordret aftrykt i Bladene. 1 dette Tilfælde kunde

Offentliggørelsen absolut ikke være til Gavn for Udvalgets Arbejde, og Sagen havde ogsaa Betydning for de af Raadets Medlemmer, der stod i Forbindelse med et andet af Byens Blade. Disse Medlemmer havde hidtil undladt at bringe den Slags Ting frem, uagtet dette let kunde lade sig gøre uden Ansvar for dem blot ved at bringe en dygtig Journalist paa Sporet, men hvis Sagerne saaledes som i dette Tilfælde kunde forville sig ud i andre Blade, maatte de omtalte Medlemmer ogsaa bringe den Slags Sager frem. Han ønskede at spørge Formanden, om denne havde gjort noget for at faa oplyst, hvorledes denne Sag var kommet frem.

Formanden var enig med Hr. Harald Jensen i, at det var saare uheldigt, at den Slags Ting skete, men der var dog andre Muligheder, end at et Medlem af Raadet skulde have bragt Sagen frem. Hvad Raadets Medlemmer angik, kunde der ikke overfor dem gøres noget juridisk Ansvar gældende, kun et moralsk. Enkelte Domme var i denne Henseende særdeles oplysende. Raadets Medlemmer var saaledes ikke strafbare, men anderledes var det naturligt, om det var en af Raadets Funktionærer, der var den skyldige. Han havde intet gjort for at faa Sagen oplyst, da han ikke mente, der kunde gøres noget, og det ansaa han for det væsentligste.

Harald Jensen syntes, det tilkom Formanden at komme til Klarhed over Sagen, idet Formanden som Raadets Repræsentant maatte værges Sagerne mod Misgreb. Dersom en af Funktionærerne havde solgt Dokumenterne, burde Sagen undersøges og vedkommende ubønhørlig afskediges. Det burde klargøres, hvorledes Dokumenter, der kun var behandlet i lukkede Møder, kunde komme frem i Dagspressen. Vel havde Medlemmerne ingen juridisk Diskretionspligt, men kunde nogle Blade faa Akterne, maatte alle Bladene være berettiget dertil. Maaske kunde Offentliggørelsen være foranlediget fra Møller Weis's Side, men han maatte dog anmode Formanden om at finde en Form for at skaffe Klarhed i Sagen.

Formanden skulde være rede til at foretage Undersøgelse, hvis Raadet forlangte det. I de senere Aar havde man haft mange af den Slags Tilfælde, og selv om Loven forbød Offentliggørelse vilde han dog ikke hver Gang indlede Undersøgelse, uden at Raadet vedtog en saadan. Han kunde ikke se, at Hr. Harald Jensen havde Ret i den Betragtning, at alle Bladene kunde føle sig berettiget til den Slags Offentliggørelser, fordi enkelte Blade ikke kunde tie stille. Bladene maatte dog ogsaa have nogen Forpligtelse. Han ønskede et bestemt Forslag om, hvad der skulde gøres.

Sabroe mente, at det væsentligste i dette Tilfælde var, at det drejede sig om en

Offentliggørelse, der kunde være til Skade for Byen. Blade, der vilde offentliggøre den Slags Ting, burde Byen intet give at bestille.

Formanden maatte gøre opmærksom paa, at han ikke havde antydnet en saadan Udvej.

Harald Jensen vilde ikke være med til nogen økonomisk Forfølgelse. Det var rigtigt, at saadanne Ting var sket utallige Gange før, men det havde dog stedse været Sager uden videre Betydning. Her forelaa der imidlertid noget i Retning af Dokumenttyveri, altsaa en kriminel Historie, og da Offentliggørelsen greb saa kraftigt ind i Udvalgets Arbejde, forekom det ham, at Sagen burde undersøges. En offentlig Undersøgelse vilde i dette Tilfælde være korrekt. Maaske kunde det være en af Funktionærerne, der havde misbrugt Byraadets Tillid ved at stjæle Dokumentet, men der kunde jo ogsaa være Tale om, at det var Trykkeriet, der havde forset sig.

Formanden havde, saa længe han havde været Formand for Raadet, set en alvorlig Skade i den Slags Offentliggørelser. Han kunde give Hr. Harald Jensen Ret i, at der her forelaa et særlig alvorligt Tilfælde, og mente, at der maaske var en Mulighed for at faa en offentlig Undersøgelse, hvis en saadan begæredes.

Harald Jensen stillede Forslag om at begære en offentlig Undersøgelse.

Det vedtoges at anmode Politimesteren om offentlig Undersøgelse i Anledning af "Jyllandspostens" Offentliggørelse af en Fremstilling af de Forhold, som vedrører Møller Weis's Tilbud om Afstaaelse af sin Ejendom eller en Del deraf til Kommunen.

Uddrag fra byrådsmødet den 27. juli 1908 - side 2

[Til første side](#)

[Klik her for at åbne den oprindelige kilde](#)

(J. Nr. 232-1908)

Spørgsmaal om offentlig Undersøgelse i Anledning af en Offentliggørelse i "Aarhus Stiftstidende" af Byraadsreferatet for det lukkede Møde den 4. d. M.

Formanden erindrede om, at det i forrige Møde var blevet vedtaget at indlede Undersøgelse angaaende "Jyllandspostens" Offentliggørelse af de Dokumenter, der vedrørte Sagen om Overdragelsen af Aarhus Mølles Grund til Kommunen. Siden sidste Møde havde "Aarhus Stiftstidende" imidlertid offentliggjort et fuldstændigt Aftryk af Referatet for det lukkede Møde den 4. Juli angaaende denne Sag. Dette var mere alvorligt

end "Jyllandspostens" Offentliggørelse af Sagens Akter, og det syntes ubegribeligt, at et Blad ikke undsaa sig ved at offentliggøre, hvad Byraadets Medlemmer udtalte i Tillid til, at deres Udtalelser blev hemmeligholdt; men Byraadet maatte altsaa nu være paa det rene med, at man havde et Blad, der vilde være dette bekendt. Han kunde derfor stille Forslag om, at Undersøgelsen angaaende "Jyllandspostens" Offentliggørelse af Akterne blev udvidet til ogsaa at omfatte "Aarhus Stiftstidendes" Offentliggørelse af Referatet.

Magnus Nielsen var ikke Jurist, saa han maatte overlade det til Formanden som Jurist at tage Ansvaret for, hvorvidt der forelaa tilstrækkeligt Grundlag for en offentlig Undersøgelse. Han havde ikke stemt for Undersøgelsen angaaende "Jyllandspostens" Offentliggørelse af Dokumenterne, og han havde hørt, at Byraadets Beslutning om Undersøgelse var ikke alene uklog, men ogsaa latterlig, og han kunde ikke gaa med til at gøre Byraadet til Grin.

Formanden kunde selvfølgelig ikke forhindre, om nogen vilde gøre Grin med Byraadets Beslutninger. Det var jo altid et Skøn, hvorvidt der var tilstrækkelig Grund til Undersøgelse eller ej, men da der kunde være et strafbart Forhold til Stede med Hensyn til denne Sag, var Undersøgelse paa sin Plads.

Mikael Johansen havde ikke stemt for sidste Beslutning og kunde heller ikke stemme for Undersøgelse angaaende "Stiftstidendes" Offentliggørelse af Referatet. Det undrede ham, at Sagens Akter angaaende Undersøgelsen mod "Jyllandsposten" ikke blev læst op, saa man kunde se, hvor langt der var naaet, og han kunde - i Lighed med hvad der var paapeget i en Avis tilraade, at Undersøgelsen begyndte med de Eksemplarer af Forhandlingerne, som havde ligget fremme i Forhallen til Byraadssalen, hvorfra de muligvis kunde være fjernede, for Skylden laa sikkert ikke hos noget Byraadsmedlem og endnu mindre hos nogen Funktionær. Han forstod i det hele taget ikke, hvorfor den omhandlede Sag skulde behandles for lukkede Døre.

Formanden havde ikke oplæst den Rapport, Politiet havde optaget angaaende "Jyllandspostens" Offentliggørelse, da denne Sag ikke laa for. Det vilde være et mærkeligt Begreb om "mit" og "dit", hvis Referenterne tilegnede sig Eksemplarer af Forhandlingerne, hvis saadanne skulde have ligget ude i Forhallen.

Mikael Johansen havde ikke sagt, at nogen af Referenterne havde tilegnet sig Referatet i Forhallen.

Formanden kunde saa ikke tænke sig, hvem der skulde have gjort det.

Simonsen ansaa det foreliggende Tilfælde for langt alvorligere end "Jyllandspostens" Indiskretion, idet der her var bragt Udtalelser frem, der var faldne under den bestemte Forudsætning, at de ikke vilde komme udenfor Byraadssalen. Derved kunde Byens Interesse lide Skade. Dersom denne Sag skulde gaa upaataalt hen, maatte Medlemmerne fra hans Side lægge alle Hensyn til Side og for Konkurrencens Skyld fremdrage det af de hemmelige Forhandlinger, de ønskede at benytte.

Harald Jensen kunde ikke forstaa de Herrer Magnus Nielsens og Mikael Johansens Standpunkt. I Byraadet blev der ofte drøftet Ting, som aldeles ikke maatte komme offentlig frem f. Eks. Ekspropriationer. Han kunde derfor ikke se, at der skulde være noget latterligt ved at tage denne Undersøgelse op, og han maatte slutte sig til Formandens Udtalelse om, at denne Sag maatte fremmes saavel som den første. Dersom Undersøgelsen ikke førte til noget, kunde han og de Medlemmer, der arbejdede ved det socialdemokratiske Blad, fremtidig ikke tage Hensyn, men maatte af Konkurrenkehensyn offentliggøre, hvad de ønskede af Byraadets Forhandlinger. De Smaahistorier, der af og til var bragt frem fra de lukkede Møder, betød ikke meget, men her var man ved en Sag, hvor store Interesser stod paa Spil, saa der maatte gøres noget for at faa den Slags Offentliggørelser stoppet i Tide.

Müller pegede paa, at alle Udtalelserne paa et vist Tidspunkt kom offentlig frem, idet Forhandlingerne skulde afleveres til Bibliotekerne.

Mikael Johansen mente, at Sager som den om Møllens Overdragelse altid burde behandles for aabne Døre; men hvad der blev behandlet i lukkede Møder maatte naturligvis ikke komme frem som nu sket ved "Stiftstidendes" Offentliggørelse af Referatet. For lukkede Døre maatte man forøvrigt ikke sige andet, end hvad man kunde staa ved.

Nørgaard var som Regel en Modstander af Sagsanlæg og tvivlede ogsaa paa, at Undersøgelsen førte til noget. Han kunde ikke følge Hr. Mikael Johansens Udvikling, for det kom jo ikke an paa, om det var uheldigt, at Medlemmerne havde sagt dette eller hint. Hr. Harald Jensens ikke helt uberettigede Trussel syntes imidlertid at gøre det nødvendigt at foretage Undersøgelsen, saa man om muligt kunde faa oplyst, hvorfra de meget omtalte Indiskretioner stammede, saa der kunde sættes en Stopper for saadant, der ikke kunde være til Kommunens Gavn.

Harald Jensen havde ikke fremsat nogen Trussel, men kun hævdet, at hans Blad maatte være ligestillet med Byens andre Blade. Der sad i Byraadet tre af "Demokraternes" Medarbejdere med Mundkurv paa, og alle vilde sikkert indrømme, at de ikke havde gjort

sig skyldig i nogen Indiskretion, men det skulde synes lidt underligt, at de ikke kunde have samme Ret som andre. Kunde Formanden derfor ikke ordne det saaledes, at Forhandlingerne for lukkede Døre var beskyttede, maatte "Demokratens" Medarbejdere staa lige med andre Journalister. Til Hr. Mikael Johansen maatte han sige, at han og hans Parti ønskede alle Sager saavidt muligt behandlet for aabne Døre, men skulde nogen Sag grundigt undersøges og overvejes, maatte det være Sagen om Møllens Overdragelse, og det maatte nødvendigvis ske for lukkede Døre. En saa vanskelig Sag, der kunde ses fra mange Sider, maatte behandles med stor Varsomhed, og derfor egnede den sig ikke til offentlig Behandling. Med Sager om Byens Udvidelse var der næsten altid forbundet personlige Interesser, saa en Behandling for lukkede Døre var nødvendig. Dersom der fra et Forretningskontor blev fjernet og offentliggjort vigtige Papirer, vilde dog enhver sætte Himmel og Jord i Bevægelse for at finde Gerningsmanden, og selv om man i nærværende Tilfælde ikke naaede noget Resultat, vilde det dog blive konstateret, at saadanne Forhold ikke taalles.

Jakob Jensen hævdede, at Byraadet for at varetage Borgernes Interesser undertiden maatte behandle en eller anden Sag for lukkede Døre, og at Byraadets Medlemmer da havde en uafviselig Pligt til at tie stille. Det kunde ikke overlades til de enkelte Medlemmer at skønne over, om der maatte røbes noget eller ikke. De Funktionærer, der havde Adgang til Akterne, var saa faste, at de sikkert ikke havde røbet noget. Indiskretioner som denne kunde man ikke lade passere, selv om den omhandlede Sag vel nok var af en saadan Beskaffenhed, at Indiskretionen maaske ikke gjorde saa forfærdelig meget, men i andre Tilfælde kunde Sagen have været ganske anderledes alvorlig. Her drejede det sig jo særlig om et Løfte, der var givet til Hr. Weiss, og som Udvalget følte sig bundet ved.

Formanden gjorde gældende, at Byraadet maatte beslutte, hvad der skulde offentliggøres. Undersøgelse mod "Stiftstidende" var en nødvendig Konsekvens af Undersøgelsen mod "Jyllandsposten". Tiden maatte vise, hvad der kom ud af Undersøgelsen, men det kunde jo tænkes, at den kunde foranledige en Lov om Hemmeligholdelsespligt til Beskyttelse af Byraadenes Ret i saa Henseende.

Mikael Johansen mente at spore, at man sigtede ham for Indiskretionen, og han maatte derfor bestemt hævde, at han i denne Sag ingen som helst Forbindelse havde haft med "Jyllandsposten".

Magnus Nielsen havde hørt noget om, at "Jyllandsposten" truede med Kontrasøgsmaal for

uberettiget Anmeldelse.

Det vedtoges at begære Undersøgelsen udstrakt til ogsaa at gælde "Aarhus Stiftstidendes" Offentliggørelse af Referatet.

Uddrag fra byrådsmødet den 17. december 1908 - side 3

[Til første side](#)

[Klik her for at åbne den oprindelige kilde](#)

(J. Nr. 232-1908)

Spørgsmaal fra Byfogden om Byraadet ønskede Appel af Overretsdommen i Sagen angaaende Bladenes Offentliggørelse af Byraadets Forhandlinger for lukkede Døre.

Formanden mindede om, at ;han, da Sagen blev rejst, havde udtalt, at han ganske vist fandt denne ret tvivlsom i juridisk Henseende, men dog ansaa det for at være af stor Betydning og særdeles ønskelig at gennemføre den, hvis det offentlige lvalde tage sig af den. Sagens Betydning laa ikke alene i at faa konstateret, om Medlemmerne kunde udtale sig frit i de lukkede Møder uden at faa deres Ord publiceret, men ogsaa i at Kontraktforhold og lignende behandledes i de lukkede Møder. Siden der var indgivet Begæring om offentlig Undersøgelse, havde Byraadet ikke før nu haft Lejlighed til at beskæftige sig med Sagen og vidste ej heller, hvad der var forefaldet ud over det, der kunde ses af Overretsdommen. Vedkommende Redaktør havde først nægtet at vidne, men havde dog senere afgivet den Forklaring, at Oplysningerne ikke skyldtes nogen kommunal Funktionær og ej heller Borgmesteren selv, men ud derover vilde Redaktøren intet oplyse. Ved Aarhus Byrets Kendelse var Redaktørens Protest forkastet, men denne Kendelse var altsaa nu forkastet af Overretten. Alligevel var der dog vundet det, at vedkommende Redaktør havde maattet afgive Forklaringen om, at Oplysningerne ikke skyldtes nogen kommunal Funktionær eller Borgmesteren. Det Spørgsmaal, der nu forelaa, var altsaa, hvilken af de to Domme, der havde Ret. Omkostningerne skulde ikke bæres af Kommunen alene. Taleren ansaa det for givet, at man fik Spørgsmaalet klaret, og henstillede derfor, at man anmodede om at faa Sagen appelleret til Højesteret.

Magnus Nielsen vilde i Henhold til sine tidligere Udtalelser undlade at stemme i den foreliggende Sag, men syntes, at man allerede var saa langt ude nu, at man ikke kunde komme videre.

Formanden kunde ikke forstaa, hvad Hr. Magnus Nielsen mente med at være langt ude, da den ene Dom stod mod den anden.

Magnus Nielsen var ikke Jurist og skulde derfor ikke udtale sig om den juridiske Side af Sagen, men vilde som tidligere kun sige, at det blev Formanden, der kom til at bære Ansvaret for, at Byraadet blev til Grin.

Formanden kunde ikke se, at han skulde have noget Ansvar i Sagen. Den ene Dom stod som før sagt mod den anden, saa det var uforstaaeligt, at Hr. Magnus Nielsen, der selv gjorde opmærksom paa, at han ikke var Jurist, vilde udtale sig som sket.

Harald Jensen maatte protestere imod, at Sagen skulde være Grin. Den var tvært imod af meget alvorlig Natur, og man maatte selvfølgelig have Klarhed over, om det var berettiget og rigtigt at offentliggøre Kommunens Kontraktforhold. Hvis Byraadet ikke nu gjorde, hvad det kunde for at faa Spørgsmaalet løst, vilde det undlade at opfylde sin Pligt overfor Borgernes Interesser.

Det vedtoges at udtale Ønsket om Sagens

Appel til Højesteret.

